

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/544/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1213212173
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1213212173.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Moniky Holickej a JUDr. Ondreja Krajča v právnej veci navrhovateľov: 1/ B. M., X/ W. M., F. I. Š. XXX, D., zastúpených Mgr. Jurajom Šimunym, advokátom, so sídlom Nám. M. R. Štefánika 30/33, Topoľčany, proti odporcovi: Ringier Axel Springer Slovakia, a.s., Prievozská 14, Bratislava, IČO: 00 678 155, zastúpenému JUDr. Jánom Havlátom, advokátom, Advokátska kancelária HAVLÁT & Partners, so sídlom Rudnayovo námestie č. 1, Bratislava, o ochranu osobnosti, na odvolanie navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 29. mája 2014 č.k. 12C/69/2013-93, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Navrhovatelia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 119,20 eur na účet právneho zástupcu odporcu, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom zamietol súd prvého stupňa návrh; ktorým sa navrhovatelia domáhali zaplata náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 30.000 eur za neoprávnený zásah do ich osobnostných práv a uložil navrhovateľom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 595,15 eur. Navrhovatelia svoj návrh na začatie konania odôvodnili tým, že dňa XX.XX.XXXX odporca K. B. E. Č. uverejnil článok s názvom "W. Y. C. G.!" bez ich súhlasu. V predmetnom článku boli okrem fotografie maloletého W. M. zverejnené aj meno, priezvisko, vek a bydlisko dieťaťa. Zamestnanci vydavateľa vstúpili na pozemok vo vlastníctve U.. K. Š. bez jeho súhlasu za účelom vyhotovenia fotografie miesta tragédie. Snímok maloletého W. M. získali zamestnanci vydavateľa tak, že bez súhlasu vedenia základnej školy, ktorú maloletý W. M. navštevoval, vstúpili do jej priestorov a zo školskej nástenky odfotografovali zomrelého W. M.. Uvedené fotografie získal odporca nezákonným spôsobom a ich publikovaním tak neoprávnene, t.j. bez ich súhlasu, zasiahol do ich osobnostných práv. Vykonaným dokazovaním zistený skutkový stav posúdil po právnej stránke podľa § 11, § 12, § 13 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že návrh navrhovateľov nie je dôvodný. Poukázal tiež na tom, že ustanovenie § 12 odsek 3 Občianskeho zákonníka upravuje tzv. spravodajskú zákonnú licenciu, podľa ktorej možno bez súhlasu oprávnenej osoby vyhotoviť a následne použiť podobizne, obrazové snímky alebo obrazové a zvukové záznamy na vedecké a umelecké účely a v tlačovom, filmovom, rozhlasovom a televíznom spravodajstve, a to primeraným spôsobom, pričom primeranosť treba posudzovať z hľadiska vyhotovenia predmetov ochrany, predovšetkým z hľadiska účelu, na ktorý majú slúžiť, z hľadiska rozsahu a z hľadiska miesta, kde dochádza k ich vyhotoveniam. Uviedol, že navrhovatelia v konaní opierali svoj nárok na zaplata náhrady nemajetkovej ujmy v sume 30 000 eur z dôvodu neoprávneného zásahu do ich osobnostných práv o tri základné skutočnosti, a to, že článok o maloletom W. bol uverejnený bez súhlasu rodičov, zamestnanci odporcu vstúpili za účelom vyhotovenia fotografie miesta tragédie na súkromný pozemok bez povolenia jeho vlastníka a taktiež vstúpili do budovy základnej školy K. D. bez súhlasu vedenia školy. Po vykonanom dokazovaní

dospel k záveru, že tieto skutočnosti tvrdené navrhovateľmi sa nezakladajú na pravde a navrhovatelia tak nepreukázali opodstatnenosť svojho nároku. Pokiaľ navrhovatelia argumentovali, že predmetný článok bol uverejnený bez ich súhlasu, poukázal na § 12 odsek 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je možné použiť podobizne fyzických osôb bez ich súhlasu za splnenia troch podmienok, a to jednak použitie musí byť primerané, na účely vedecké, umelecké, a pre tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo, ako i spôsobom, ktorý nie je v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby. Uvedené ustanovenie má na mysli tzv. zákonnú licenciu. Skúmal preto, či posudzovaný článok a zverejnené fotografie, ktoré boli jeho súčasťou, spĺňali parametre spravodajského žánru. Charakteristickým znakom spravodajskej fotografie je cieľ, ktorý fotografia sleduje, a tým je pohotové zobrazenie aktuálnej informácie výstižným a objektívnym spôsobom. Prvok aktuálnosti a bezprostrednosti je teda pri spravodajskej fotografii, resp. spravodajskom článku podstatný. V tejto súvislosti vyslovil názor, že odporca splnil všetky tieto podmienky, keď verejnosť informoval o tragickom úmrtí maloletého W. primeraným spôsobom, aktuálne (dva dni po smrti maloletého W.), výstižne a objektívne s uvedením pravdivých informácií. Uzavrel, že odporca realizoval svoje právo informovať verejnosť o tom, čo sa stalo, aby sa tak do budúcnosti zabránilo vzniku ďalších podobných tragédií. Práve zverejnenie článku zabezpečilo, aby sa podobné tragédie nezopakovali, a nie skutočnosť, ak by navrhovateľom priznal náhradu v sume 30 000 eur, ako to uviedla navrhovateľka vo svojej výpovedi. Zaujal názor, že informácie boli verejnosti sprostredkované citlivo, bez úmyslu poškodiť maloletého W., prípadne jeho blízku rodinu. Taktiež odporca informoval o uvedenej udalosti pohotovo a objektívne, keď bol článok uverejnený deň po tragickej smrti maloletého a bez pochybnosti o pravdivosti informácií v ňom uvedených. Dospel tiež k záveru, že snímka maloletého W. bola použitá pre tlačové, resp. spravodajské účely, a to práve v jedinom článku zo dňa 25.08.2012 a navrhovatelia nepreukázali, že použitie snímky maloletého W. odporcom by bolo v rozpore s oprávnenými záujmami maloletého. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že použitie snímky maloletého W. odporcom bolo v súlade s § 12 odsek 3 Občianskeho zákonníka, a preto nebol potrebný súhlas rodičov, resp. navrhovateľov, na zverejnenie snímky maloletého. Vo vzťahu k tvrdeniam navrhovateľov, že odporca vstúpil na súkromný pozemok U.. K. Š. bez povolenia, na preukázanie ktorého predložil U.. K. Š. čestné prehlásenie, v ktorom uviedol, že v čase nehody nebol na mieste, avšak jeho pozemok bol zabezpečený bránou, ktorá bola uzamknutá, vstup na pozemok odporcovi, ani jeho zamestnancom nebol povolený. Z výpovedí svedkov zistil, že snímka miesta tragédie bola vyhotovená z bočnej ulice, pričom nikto z nich nepotvrdil, že za účelom vyhotovenia predmetnej fotografie bolo nutné preliezť oplotenie, resp. nik tak neurobil, nakoľko bolo možné vyhotoviť fotografiu zdvihnutím rúk nad hlavu. Taktiež všetci svedkovia na pojednávaní potvrdili, že v čase vyhotovenia fotografie miesta tragédie nebol pozemok, z ktorého bola snímka vyhotovená, žiadnym spôsobom uzatvorený. Uviedol, že ak by tomu tak bolo, nebolo by možné vyhotoviť fotografiu, pričom navrhovatelia nepreukázali, že brána na pozemku bola v čase tragédie skutočne zamknutá a nebol možný na ňu prístup. Z fotografií predložených odporcom vyplýva, že brána nebola vždy uzatvorená. Je zrejmé, že tomu tak bolo, a preto zamestnanci odporcu vstúpili na pozemok pána Š.Q. a vyhotovili snímok bazénu. Dodal, že z fotografie predloženej navrhovateľom na pojednávaní konanom dňa 29.05.2014 je zrejmé, že za bránou je umiestnený nápis: Servis auto moto vo dvore. Z uvedeného vyplýva záver, že na predmetný pozemok je umožnený vstup verejnosti, nakoľko tento nápis určitým spôsobom usmerňuje verejnosť, resp. zákazníkov servisu, ako sa dostať do servisu. Vzhľadom na tieto skutočnosti dospel k záveru, že navrhovatelia nepreukázali, že vstup zamestnancov odporcu na pozemok pána Š. bol neoprávnený. Svedeckými výpoveďami zistil, že redaktor odporcu vstúpil na predmetný pozemok v dobrej viere, pričom nemohol vedieť, že je na cudzom pozemku. Pokiaľ išlo o navrhovateľmi tvrdený nedovolený vstup do budovy základnej školy v D., na preukázanie ktorého predložili potvrdenie riaditeľky školy, ktorá uviedla, že do budovy základnej školy je možné vstúpiť len so súhlasom vedenia školy, pričom príspevok uverejnený v denníku E. Č. bol urobený bez súhlasu vedenia školy, dospel k zisteniam, že v čase konania reportáže v budove základnej školy v D., táto bola otvorená, t.j. nebola uzamknutá a neobsahovala nápis na dverách, že verejnosti vstup zakázaný. Taktiež z výpovedí svedkov zistil, že po tom, čo vstúpili do otvorenej budovy školy sa objavili zamestnankyne školy, z ktorých jedna bola príbuzná maloletého W., a ktoré poskytli redaktorom rozhovor a zároveň ukázali triedu, do ktorej chodil maloletý. Ak by mala verejnosť zakázaný vstup do budovy školy, je zrejmé, že po príchode zamestnancov školy by museli redaktori novín a televízií opustiť budovu školy na základe ich pokynu. V konaní bolo preukázané, že k uvedenej situácii nedošlo. S ohľadom na obsah článku zverejneného odporcom o tragédii v D. dospel k záveru, že informácie boli odporcom podané legitímne a citlivo bez náznakov zásahu do práv na ochranu súkromia a osobnosti a vyhobením návrhu na ochranu osobnosti by došlo k neprimeranému obmedzeniu slobody prejavu. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovatelia domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie dôvodiac tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zotrvali na svojej argumentácii, že ich návrh je dôvodný, keď článok s obrazovými prílohami bol uverejnený bez ich súhlasu ako rodičov maloletého, zamestnanci odporcu vstúpili za účelom vyhotovenia fotografie z miesta tragédie na súkromný pozemok bez povolenia vlastníka vyhotoviť fotografiu z miesta tragédie, ktoré je súkromným pozemkom opatreným plotom zabráňujúcim vstupu a výhľadu na tento súkromný pozemok, zamestnanci odporcu vstúpili do budovy súkromnej školy bez súhlasu vedenia školy, ktorá je v čase prázdnin pre verejnosť uzavretá za účelom získania informácií o maloletom, kde vyhotovili fotografiu maloletého z nástenky umiestnenej v triede, ktorú maloletý navštevoval, respektíve iným spôsobom získali fotografiu od osôb nachádzajúcich sa v tom čase v základnej škole a túto použili v článku. Vytýkali súdu prvého stupňa, že sa nekriticky priklonil k tvrdeniam a názorom vypočutých svedkov ohľadom ich oprávnenosti vstupu do základnej školy bez toho, aby preskúmal oficiálne vyjadrenie a potvrdenie riaditeľky základnej školy o zákaze vstupu do budovy školy počas letných prázdnin bez súhlasu vedenia školy, jednostranne sa priklonil aj k tvrdeniam a názorom svedkov ohľadom ich oprávnenosti vstupu na súkromný pozemok bez toho, aby rešpektoval čestné vyhlásenie svedka o tom, že pozemok má uzavretý a zabezpečený bránou. V prípade, ak by sa zamestnanci odporcu riadili platnými zákazmi vstupu, ako aj právnymi predpismi, tak by sa k snímkam nemohli dostať. Konaním zamestnancov odporcu priamo pri výkone práce pre odporcu tak bolo porušené ich právo garantované § 11 a § 12 Občianskeho zákonníka.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov zotrval na svojom názore, že návrh je založený na nepravdivých skutočnostiach a na nezmyselných, pomýlených, až absurdných predstavách o obsahu ochrany osobnosti v súvislosti so slobodou prejavu a právom na informácie. Argumentoval, že v našom právnom poriadku neexistuje všeobecný zákaz publikovať informácie bez súhlasu osoby, ktorej sa informácie dotýkajú; práve naopak je úlohou novinárov prinášať verejnosti informácie týkajúce sa skutočností, ktoré legitímne pútajú záujem verejnosti, pričom právo verejnosti je tieto informácie obdržať. Preto uverejnením článku bez súhlasu navrhovateľov neporušil žiadny zákonný zákaz a nekonal teda neoprávnené. Zdôraznil, že v danom prípade splnil všetky podmienky zákonnej licencie podľa § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že predmetná tragédia sa týka spoločnosti a je otázkou spoločenského života, témou článku bola smrť maloletého, ktorý zomrel zásahom elektrickým prúdom potom, ako mu elektrický ventilátor, ktorý poháňal loďku v bazéne, do tohto bazéna spadol, a keďže maloletý bol obeťou tragédie, bolo úplne logické, že bola uverejnená jeho fotografia s menom a priezviskom. Je zrejmé, že jeho osoba pútala záujem verejnosti rovnako ako samotná udalosť a teda osoba maloletého bola osobou tzv. relatívneho verejného záujmu teda osobou, ktorá sa stáva legitímnym predmetom záujmu verejnosti z dôvodu určitej udalosti, v danom prípade z dôvodu, že ide o obeť tragédie, a to so všetkými s tým spojenými dôsledkami. Skutočnosť, že bolo uverejnené meno a priezvisko a vek maloletého, nemožno preto považovať za porušenie práva na ochranu osobnosti. Vzhľadom na to, že miestom tragédie bol bazén na záhrade navrhovateľov, bolo rovnako logické, že bolo uverejnené aj miesto tragédie. Uverejnené fotografie tak mali úzky vzťah k téme článku, ktorá téma legitímne pútala záujem verejnosti, boli aktuálne a objektívne zobrazovali osoby a fakty súvisiace s témou, uverejnenie fotografie napĺňalo atribúty tlačového spravodajstva a účelom informovania bolo, aby sa takéto tragédie neopakovali. Navrhovatelia v tejto súvislosti netvrdili, že by uverejnenie fotografie bolo v rozpore s oprávnenými záujmami maloletého alebo že by boli použité neprimeraným spôsobom. Poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorých vyplynulo, že brána uzatvárajúca pozemok bola bežne otvorená, o čom svedčia nielen fotografie, ale aj skutočnosť, že za bránou bol umiestnený autoservis, redaktor nemal dôvod sa domnievať, že vstupuje na súkromný pozemok, kde verejnosť nemá povolený vstup a nemal dôvod si žiadať povolenie na vstup a v dobrej viere sa mohol domnievať, že je na mieste prístupnom verejnosti. Navyše miesto tragédie bolo viditeľné aj napriek oploteniu a bolo možné ho bez prekonávania oplotenia zachytiť fotoaparátom z miesta voľne prístupného verejnosti, keď pozemok v podstate plnil funkciu bočnej ulice. Poukázal na výpovede svedkov, z ktorých vyplývalo, že vstup do základnej školy bol možný bez obmedzení, na škole nebol umiestnený oznam o tom, že by bol vstup s zakázaný nepovolaným osobám, nemožno tvrdiť, že škola je uzavretá, len preto, že si to myslí alebo to vyhlási jej riaditeľka. Mal zato, že novinári informovali o otázkach legitímneho verejného záujmu s cieľom poskytnúť presné a dôveryhodné informácie v dobrej viere a v súlade s novinárskou etikou. Záverom dodal, že navrhovateľmi uplatnené odvolacie dôvody sú neopodstatnené.

Odvolačný súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov podaného odvolania, ktorými je viazaný, vrátane konania, ktoré mu predchádzalo, podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez

nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov nie je dôvodné.

V prejednávanej veci vykonal súd prvého stupňa; v rozsahu dôkazných návrhov účastníkov konania; náležité dokazovanie na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti návrhu navrhovateľov na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 30.000 eur za neoprávnený zásah do ich osobnostných práv, ako aj na posúdenie opodstatnenosti argumentácie odporcu, na ktorej založil svoju obranu v konaní (§ 120 ods. 1,4 O.s.p.), zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade so zásadami vyplývajúcimi z § 132 O.s.p. dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe následne vyvodil aj správny právny záver, že neboli splnené zákonné predpoklady pre vznik zodpovednosti odporcu za neoprávnený zásah do osobnostných práv navrhovateľov v zmysle § 11, § 12 a § 13 Občianskeho zákonníka, keď uverejnením fotografie maloletého W. M. spolu s jeho menom, vekom a fotografie miesta tragédie, nedošlo k neoprávnenému zásahu do súkromia navrhovateľov, a svoje závery aj náležite v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodnil, pričom sa dôsledne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi a dôkaznými návrhmi sporových strán a posúdil opodstatnenosť všetkých právne a skutkovo relevantných námietok účastníkov súvisiacich s predmetom konania.

Navrhovatelia vo svojom odvolaní už len zopakovali svoje námietky a argumenty prednesené pred súdom prvého stupňa, ktorý sa v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite vysporiadal s tým, prečo na ne neprihliadol, a v dostatočnom rozsahu poukázal na všetky podstatné skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, a preto jeho rozhodnutie možno považovať v tomto ohľade za presvedčivé. So zreteľom na uvedené odvolací súd považuje skutkové a právne závery súdu prvého stupňa za správne a v celom rozsahu sa preto stotožňuje s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktoré viedli súd prvého stupňa k týmto záverom, tieto si osvojuje v celom rozsahu a v podrobnostiach na ne odkazuje. Obsah odvolania navrhovateľov nie je spôsobilý; z hľadiska nimi uplatňovaných odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. c),d), f) O.s.p., spochybníť správnosť záverov súdu prvého stupňa, na ktorých založil svoje rozhodnutie, keď ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu oproti tomu, ako bol ustálený súdom prvého stupňa, z ktorého potom vychádzalo aj jeho právne posúdenie veci.

V odvolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, trpelo takou vadou, ktorá by mala za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia (§ 212 ods. 3 O.s.p.).

So zreteľom na uvedené odvolací súd, stotožňujúc sa s odôvodnením súdu prvého stupňa v celom rozsahu, napadnutý rozsudok; vrátane súvisiaceho, odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého, výroku o náhrade trov konania; ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. Na zdôraznenie jeho správnosti poukazuje na niektoré právne významné aspekty prípadu z hľadiska odvolacích námietok navrhovateľov.

V preskúmvanej veci navrhovatelia vyvodzovali zásah do ich osobnostných práv; konkrétne práva na ochranu súkromného života; zo skutočnosti, že dňa 25.08.2012 odporca v denníku E. Č. uverejnil článok s názvom "W. Y. C. G.!", kde boli okrem samotného článku uverejnené aj fotografie maloletého W. M. spolu s jeho menom, priezviskom, vekom a bydliskom, a fotografia rodinného domu - miesta tragédie, pričom zamestnanci odporcu tieto fotografie mali získať nedovoleným (nezákonným) spôsobom, keď za účelom odfotografovania miesta tragédie vstúpili na pozemok vo vlastníctve U.. K. Š. bez jeho súhlasu, a keď vstúpili do priestorov základnej školy, ktorú maloletý navštevoval, bez súhlasu vedenia základnej školy a zo školskej nástienky odfotografovali zomrelého W. M.. Týmto konaním tak odporca mal zasiahnuť neoprávnené, t.j. bez súhlasu navrhovateľov, do ich osobnostných práv, v dôsledku čoho trpeli medializáciou uvedenej tragédie do tej miery, že museli vyhľadať odbornú psychiatrickú pomoc. Podľa článku 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu prejavu. Táto zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme (okrem iného) ochrany povesti alebo práv iných.

Podľa článku 26 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Každý má právo vyjadrovať svoje názory, slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide

o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v súvislosti s aplikáciou článku 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zaručuje slobodu prejavu, vrátane slobody zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky, konštatovala, že tlač zohráva významnú úlohu v demokratickej spoločnosti a hoci tlač nesmie prekročiť určité stanovené hranice, vrátane práv na ochranu dobrého mena a povesti iných, jej úlohou je, v súlade s jej povinnosťami a zodpovednosťou, prinášať primerané a spoľahlivé informácie a myšlienky k všetkým otázkam verejného záujmu; s funkciou tlače, ktorá spočíva v rozširovaní informácií, je spojené právo verejnosti tieto informácie prijímať. Predmetom ochrany podľa článku 10 Dohovoru sú však nielen informácie a myšlienky, ktoré sú prijímané kladne, priaznivo či ľahostajne alebo sú považované za neútočné alebo neutrálne, ale tiež tie, ktoré zraňujú, urážajú, útočia, šokujú, sú nepríjemné alebo rušia či znepokojujú. Navyše novinárska sloboda zahŕňa aj možnosť použiť určitú mieru preháňania a provokácie, miera závisí od predmetu kritiky, pričom vo vzťahu k veciam verejného záujmu môže byť oveľa slobodnejšia. Článok 10 Dohovoru chráni nielen podstatu vyjadrených ideí a informácií, ale aj ich formu, v ktorej sú sprostredkované. Článok 10 Dohovoru tiež zaručuje novinárom v súvislosti so spravodajstvom o záležitostiach verejného záujmu ochranu v prípade, že konajú v dobrej viere, aby predložili verejnosti presné a spoľahlivé informácie v súlade s novinárskou etikou. Obmedzeniam slobody prejavu v oblasti všeobecného záujmu necháva článok 10 Dohovoru len malý priestor. Tlač, pokiaľ prispieva k verejnej diskusii o záležitostiach legitímneho záujmu, môže sa v rozumnej miere spoliehať na obsah oficiálnych správ, bez toho, aby bola povinná vykonávať nezávislý prieskum či vlastné šetrenie o skutkových okolnostiach v nej uvedených. Tlač musí v demokratickej spoločnosti zohrávať dozornú úlohu a upozorňovať na možné problémy, nežiaduce javy. Je pochopiteľné, že tlač sa snaží upútať pozornosť čitateľov a tento zámer je legitímny, ak slúži popri podpore predaja novín aj na určité objasnenie udalostí, teda zámerom je upútať verejnosť na riešenie určitej spoločenskej otázky.

Sloboda prejavu je jedným z hlavných základov demokratickej spoločnosti a tvorí jednu zo základných podmienok jej rozvoja a uplatnenia každého jednotlivca. Právo na slobodu prejavu však nie je absolútne, je totiž obmedzené, tak ako to predpokladá článok 10 ods. 2 Dohovoru a článok 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, právami na ochranu osobnosti v rozsahu vymedzenom ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Obmedzenie práva na slobodu prejavu priznaním práva na ochranu osobnosti, nie je porušením čl. 10 Dohovoru. V prípade kolízie práva na slobodu prejavu s právom na ochranu osobnosti treba vychádzať z požiadavky ich vyváženia a proporcionality pri ich uplatňovaní, teda aby jednému právu nebola daná bezdôvodne prednosť pred právom druhým.

Súd prvého stupňa sa správne; vzhľadom na skutočnosť, že k zásahu malo dôjsť uverejnením článku v tlači; zaoberal otázkou kolízie práva na slobodu prejavu a s tým spojeného práva verejnosti na informácie a práva navrhovateľov na ochranu osobnosti, pričom dospel k správne záveru, že v danej veci je nevyhnutné uprednostniť právo na slobodu prejavu pred ochranou osobnostných práv navrhovateľov.

So zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu možno nepochybné konštatovať, že odporcovi prináležalo legitímne právo informovať verejnosť prostredníctvom tlače o závažnej tragickej; hoci aj súkromnej rodinnej; udalosti, ktorá si vyžadovala upútanie pozornosti verejnosti v snahe o zabránenie vzniku podobných tragédií v budúcnosti.

S ohľadom na uvedené možno dovodiť, že v danej veci odporca sledoval legitímny záujem informovať o záležitostiach verejného záujmu a keďže k tragickej udalosti došlo hrou v bazéne na záhrade rodinného domu a obeťou tragédie bol maloletý W. M., treba považovať uverejnenie fotografie miesta tragédie, ako aj osobných údajov a fotografie maloletého; ako osoby tzv. relatívneho verejného záujmu - teda osoby pútajúcej záujem verejnosti z dôvodu tragickej udalosti; rovnako za legitímne, keď sledovali výlučne cieľ čo najbližšie priblížiť čitateľovi konkrétne okolnosti, za ktorých došlo k tragickej udalosti. Odporca spracoval tému na základe informácií, ktoré získal od hovorkyne Policajného zboru SR a v konaní nevyšli najavo žiadne také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali zlému úmyslu odporcu navrhovateľov poškodiť. Obsah spisu tak nedáva podklad pre taký záver, že by odporca vedome zneužil svoje práva, a že by sledoval výlučne motív navrhovateľov poškodiť a že by jeho prvoradým a jediným zámerom bol komerčný cieľ- snaha o vyvolanie senzácie za účelom dosiahnutia zvýšenia odbytu na úkor práv a oprávnených záujmov navrhovateľov. Tvrdenia navrhovateľov v tomto smere tak zostali len v rovine ich domnienok.

Podľa § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa môžu bez privolenia fyzickej osoby vyhotoviť alebo použiť primeraným spôsobom tiež na vedecké a umelecké účely a pre tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.

Z uvedeného ustanovenia zákona vyplýva, že vyhotoviť alebo použiť podobizne a obrazové snímky možno aj bez súhlasu oprávnenej osoby v rámci tzv. zákonnej spravodajskej licencie, teda pre účely tlačového, filmového, rozhlasového a televízneho spravodajstva. Pri každom použití podobizní a obrazových snímok musia byť však súčasne splnené dve základné podmienky, použitie sa musí uskutočniť primeraným spôsobom, ktorý zároveň nesmie byť v rozpore s oprávnenými (osobnými či majetkovými) záujmami fyzickej osoby. Ako správne uviedol aj súd prvého stupňa, za primerané treba považovať také použitie, ktoré je čo do formy, rozsahu a obsahu odôvodnené účelom zákonnej licencie, pre potreby ktorej boli podobizne či obrazové snímky vyhotovené. Oprávnené záujmy fyzickej osoby môžu byť dotknuté najmä vtedy, ak použitie obrazových snímok alebo podobizní poškodzuje jej česť, dôstojnosť, či vážnosť. A preto aj použitie obrazových snímok alebo podobizní samo osebe prípustné môže vyústiť do neoprávneného zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby vzhľadom na okolnosti, za ktorých došlo k ich vyhotoveniu a použitiu, súvislostí, do ktorých boli situované, alebo vzhľadom na text, ktorý bol k nim pripojený. Uvedené ustanovenie tak rieši vzťah dvoch ústavných práv, ktoré sa môžu za určitých okolností dostať do vzájomného konfliktu, a to právo na slobodu prejavu a právo na informácie a na ich šírenie a na druhej strane právo každého na to, aby bola zachovaná jeho ľudská dôstojnosť, osobná česť, ako aj právo na ochranu súkromia. V každom konkrétnom prípade je preto vždy potrebné skúmať intenzitu tvrdého porušenia základného práva na ochranu osobnosti v kontexte so slobodou prejavu a právom verejnosti na informácie so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv.

V danom prípade nebol potrebný na uverejnenie fotografií súhlas navrhovateľov, nakoľko k ich vyhotoveniu, resp. použitiu, došlo v rámci tlačového spravodajstva, teda v súlade so zákonnou (tlačovou) spravodajskou licenciou podľa § 12 ods. 3 Obč.zák.; fotografie priamo súviseli s obsahom článku, pravdivo a objektívne informujúcom o aktuálnej udalosti, pričom boli zhotovené spôsobom primeraným podávanej informácii, ku ktorej mali bezprostredný vecný vzťah. Odvolací súd v tejto súvislosti však zastáva názor, že pokiaľ ide o použitie; hoci aj dovoleným spôsobom vyhotovenej; fotografie maloletého, jej uverejnenie nebolo nevyhnutne potrebné na dosiahnutie sledovaného cieľa - informovania verejnosti o závažnej udalosti; a teda ani pre potreby/účely zákonnej licencie; a to najmä vzhľadom na mimoriadne citlivé vnímanie tragickej udalosti navrhovateľmi ako rodičmi maloletého. Je nepochybné, že uverejnenie fotografie maloletého mohlo prehĺbiť utrpenie prežívané navrhovateľmi po tragickej udalosti, pokiaľ však jej celková medializácia bola uskutočnená v medziach zákonnej licencie bez toho, aby tým boli prekročené všeobecne uznávané hranice slušnosti a novinárskej etiky, len samotné uverejnenie fotografie maloletého nebolo spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv navrhovateľov.

Pokiaľ navrhovatelia namietali, že súd prvého stupňa zistil v danej veci neúplne skutkový stav, poukazuje odvolací súd na tú skutočnosť, že z obsahu zápisnice z pojednávania zo dňa 29.05.2014 vyplýva, že navrhovatelia po poučení podľa § 120 ods. 4 O.s.p. nemali ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, a preto správne súd prvého stupňa uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené. Pokiaľ teda boli navrhovatelia riadne poučení o povinnosti predložiť alebo označiť všetky dôkazy najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie v súlade s § 120 ods. 4 O.s.p., pričom v prvostupňovom konaní dôkazy riadne (označením konkrétneho dôkazného prostriedku a právne významnej skutočnosti) a včas (do vyhlásenia uznesenia súdu prvého stupňa) nepredložili ani neoznačili, nedôvodne vytýkajú súdu prvého stupňa, že zistil neúplne skutkový stav, pretože nevykonali ďalšie dôkazy.

Preto skutkový stav tak, ako bol zistený súdom prvého stupňa na základe tých dôkazov, ktoré boli navrhnuté a označené účastníkmi konania do skončenia dokazovania pred súdom prvého stupňa, bolo potrebné považovať za úplný a súd prvého stupňa postupoval správne keď rozhodol na základe skutkového stavu zisteného z takto vykonaného dokazovania (§ 153 ods. 1 O.s.p.), keď účastníci konania ďalšie dôkazy nenavrhovali vykonať.

V súvislosti s uplatneným odvolacím dôvodom podľa § 205 ods. 2, písm. d) O.s.p. odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva, akú výpovednú, resp. dôkaznú hodnotu, má súd tomu ktorému vykonávanému dôkazu priradiť, keďže pri hodnotení dôkazov je súd zásadne slobodný. V hodnotiacej činnosti je súd obmedzený iba vnútorným presvedčením a hodnotiaci záver je povinný stručne a jasne odôvodniť tak, ako to vyplýva z ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Súd prvého stupňa takýmto spôsobom postupoval, dôsledne vysvetlil svoje závery, ako aj zhodnotenie vykonaných dôkazov a jeho odôvodnenie je presvedčivé.

Súd prvého stupňa postupoval v procese dokazovania plne v súlade so zásadami vyplývajúcimi z § 132 O.s.p., keď dospel ku skutkovému záveru, že k vyhotoveniu fotografií maloletého, ako aj miesta tragédie, došlo z verejne prístupného priestoru, zamestnanci odporcu pri ich získavaní neprekonali

žiadnu prekážku (bariéru), ktorá by im bránila vo vstupe na súkromný pozemok a do priestorov základnej školy, neporušili ani žiadny zákaz, ktorý by zamedzoval cudzím osobám vstup do priestorov školy či na súkromný pozemok. V súlade s výsledkami vykonaného dokazovania súd prvého stupňa správne skutkovo ustálil, že vstup zamestnancov odporcu do základnej školy a na súkromný pozemok nebolo možné považovať za neoprávnený len vzhľadom na vyhlásenie riaditeľky školy o zákaze vstupe do budovy školy počas letných prázdnin bez súhlasu vedenia školy a vyhlásenie vlastníka súkromného pozemku o zabezpečení pozemku pred vstupom, keď ich dôkazná hodnota bola v konaní oslabená výpoveďami svedkov, ktorí v tomto smere zhodne potvrdili, že mali voľný prístup do priestorov, ktoré pri spracovaní témy navštívili a len na základe vyhlásenia dotknutých osôb o tom, že na takýto vstup nemali povolenie; za stavu, keď z ich strany neboli urobené žiadne opatrenia na zamedzenie voľného prístupu či už uzamknutím priestorov alebo ich označením zákazom vstupe nepovolaným osobám; nemožno vyvodit' nezákonnosť postupu odporcu pri získavaní podkladov a informácií v rámci spravodajskej licencie.

Súd prvého stupňa správne zamerl svoje dokazovanie na zisťovanie všetkých podstatných skutočností, ktoré boli významné z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia veci, logicky vysvetlil postup, na základe ktorého dospel z vykonaných dôkazov k svojim skutkovým záverom a odvolací súd nezistil, že by považoval za zistené niečo, čo sa v spise nenachádzalo, resp. že by opomenul niečo podstatné čo z obsahu spisu vyplývalo, alebo že by v jeho úvahách existovali logické rozpory. Len odlišný názor navrhovateľov na to, ktoré skutočnosti treba mať na základe vykonaných dôkazov za preukázané, resp. či vykonané dôkazy postačujú na preukázanie relevantných skutočností, nie je, s ohľadom na zásadu voľného hodnotenia dôkazov (§ 132 O.s.p.), spôsobilý spochybnit' správnosť skutkových záverov súdu prvého stupňa. Z uvedených dôvodov nemôže obstáť ani navrhovateľmi uplatnený odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2, písm. d/ O.s.p.

Z hľadiska odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2, písm. f/ O.s.p. je potrebné uviesť, že súd prvého stupňa aplikoval na zistený skutkový stav správne ustanovenia Občianskeho zákonníka, tieto správne; v súlade s ustálenou súdnou praxou a konštantnou judikatúrou; aj vyložil a zo správnych skutkových záverov o tom, že odporca sa nedopustil konania, ktorým by neoprávnenne získal a rozširoval informácie patriace do vnútornej sféry súkromného života navrhovateľov, tak vyvodil aj správny právny záver, že právo navrhovateľov na ochranu súkromia porušené nebolo . Navrhovatelia v tomto smere nenamietali, že by súd prvého stupňa nepoužil správny právny predpis, alebo že by nesprávne interpretoval jeho príslušné ustanovenia, alebo že by zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods.1 O.s.p. v spojení s § 142 ods.1 O.s.p. a § 151 ods.1 vety prvej O.s.p. a úspešnému odporcovi , na základe jeho návrhu, priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 119,20 eur . Podľa § 10 ods. 8 vyhl. č. 655/2004 Z.z. vznikol právnomu zástupcovi odporcu nárok na odmenu vo výške 91,29 eur za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 30.07.2014, a 1 x paušálna náhrada 8,04 eur a k tomu 20% DPH v sume 19,866 eur. Náhradu trov konania sú navrhovatelia povinní zaplatit' advokátovi odporcu (§ 149 ods. 1 O. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.